POLITISK KRONIK

UDLANDET

Januar 1951

1. Den republikanske guvernør i staten New York Thomas Dewey afviser fhv. præsident Hoovers forslag om at koncentrere U.S.A.s militære kræfter om forsvaret af den vestlige halvkugle.
2. Ungarn indfører rationering af sukker og mel.
3. Som følge af den kinesiske offensiv i Korea rømmer F.N. styrkerne Seoul.

   Den franske regering beslutter at fjerne alle kommunister og kommunistisk sympatiserende fra atomenergikommissionen.
5. I en note til Sovjetunionen afviser England de russiske synspunkter i noten af 15. december 1950: at Englands holdning til den tyske remilitarisering er et brud på den engelsk-russiske alliance fra 1942, og hævder, at den nordatlantiske alliance er defensiv og fremkaldt af Sovjetunionens og dets allieredes rustninger samt Sovjetunionens afvisning af kontrol med rustningerne og modstand mod kollektiv optræden mod aggressionen i østen.
8. Regeringen i Nepal giver meddelelse om indførelse af flg. reformer 1) indkaldelse af en forfatningsgivende forsamling i 1952, 2) udnævnelse af et midlertidigt ministerium med partirepræsentation, 3) amnesti for politiske fanger.
9. I Petersburg ved Bonn indledes tekniske forhandlinger mellem tyske og allierede repræsentanter om Vesttysklands oprustning.
11. Den canadiske udenrigsminister Lester Pearson fremsætter på „ild-ophør" komiteens vegne flg. forslag til afgørelse af krigen i Korea 1) øjeblikkelig indstilling af kampene, 2) tilbagetrækning af alle ikke-koreanske tropper og forberedelser til afholdelse af frie valg, 3) nedsættelse af en komité med bl. a. stormagterne som medlemmer til at udforme en ordning på basis af de internationale forpligtelser og F.N. charter af problemerne i det fjerne østen, indbefattet Formosa og Kinas repræsentation i F.N.
12. Den britiske commonwealth konference i London afsluttes (åbnet 4/1). Det udsendte communique fastslår, at der var enighed om nødvendigheden af 1) en hurtig løsning af Koreaspørgsmålet, 2) en fredstraktat med Japan, 3) stabilitet i det mellemste østen, 4) styrkelse af det europæiske forsvar, 5) støtte til de underudviklede lande.

    I sin økonomiske rapport til Kongressen oplyser præsident Truman, at produktionen er vokset med 25 % siden 1945.
13. F.N.s politiske komité vedtager „ild-ophør" komiteens forslag med 50 stemmer mod 7 og videresender det til Peking.
14. I en tale i Bielefeld kræver kansler Adenauer som forudsætning for en vesttysk deltagelse i Europas forsvar bl. a. fuldstændig militær ligestilling for Vesttyskland og okkupationsstatutens ophævelse.
15. Præsident Truman oplyser på en pres-

sekonference, at E.C.A. vil blive fortsat efter 30/6 1952.

Som svar på ministerpræsident Grotewohls forslag 2/12 50 om dannelse af et al-tysk råd opstiller kansler Adenauer en række frihedskrav som forudsætning herfor.

17. I Finland dannes en koalitionsregering Kekkonen med 7 agrarer, 7 socialdemokrater, 2 Folkepartiet og 1 liberal.

Den engelske regering rekonstrueres, bl. a. bliver sundhedsminister Aneurin Bevan arbejdsminister og pensionsminister Marquand sundhedsminister.

Den kinesiske offensiv i Korea standses i omegnen af Wonju i Centralkorea.

Pekingregeringen afviser F.N.s forslag til en løsning af Koreakonflikten og stiller modforslag bl. a. gående ud på, at en amerikansk tilbagetrækning fra Formosa skal optages på den foreslåede konferences dagsorden.

U.S.A.s regering erklærer, at de kinesiske modforslag til „ild-ophør" komiteens forslag er uakceptable.

18. Den hollandske udenrigsminister dr. Stikker udtaler i Generalstaterne, at forsvaret fra nu af vil indtage første plads i de hollandske dispositioner.

19. Repræsentanternes Hus i den amerikanske Kongres vedtager en resolution, der går ud på at opfordre F.N. til at erklære Kina for angriber i Korea.

20. I en russisk note til England gentages anklagerne i den russiske note af 15/12 50 og at den foreslåede optagelse af vesttyske styrker i den nordatlantiske alliances styrker er et brud på Potsdamaftalerne og den russisk-engelske alliance fra 1942.

22. Fra Peking meddeles, at al tidligere japansk ejendom i Manchuriet, som Rusland havde beslaglagt, er blevet tilbageleveret Kina i overensstemmelse med overenskomsten af februar 1950.

23. I det engelsk-fransk-amerikanske svar på den russiske note af 30/12 om afholdelse af en 4-magtskonference om Tyskland ønsker de 3 magter oplyst, om Rusland vil diskutere andre spørgsmål end det tyske og akcepterer Paris som mødested.

Den hollandske generalstabschef general Kruls nedlægger sin post p. gr. af uenighed med krigsministeren.

U.S.A.s Senat vedtager enstemmigt en resolution, der modsætter sig Kinas optagelse i F.N.

24. Den hollandske regering demissionerer, efter at udenrigsminister Stikker har fået et mistillidsvotum på sin politik med hensyn til New Guinea.

25. Peru afslutter en aftale med U.S.A. om teknisk hjælp i kraft af „Point Four" programmet.

26. Den polske og den østtyske udenrigsminister underskriver en overenskomst om den endelige fastlæggelse af Oder-Neisse linjen som grænse mellem de to lande.

Den amerikanske regering giver ordre til pris- og lønstop.

27. Den finske feltmarskal Mannerheim afgår ved døden.

Den franske konseilspræsident Pleven ankommer til Washington for at forhandle med præsident Truman.

28. Den persiske shah giver ordre til at alt kronland, som han har arvet efter sin fader, skal sælges til bønderne og salgssummerne anvendes til forbedring af produktionen.

29. Den engelske højkommissær i Tyskland Sir Ivone Kirkpatrick udtaler i Frankfurts presseklub m. h. t. Vesttysklands genoprustning, at vestens første opgave er at øge sin egen defensive styrke og mener, at spørgsmålet om Tysklands ligestilling bør løses i etapper.

Den amerikanske udenrigsministers republikanske rådgiver John Foster Dulles afholder sit første møde med den japanske premierminister Yoshida om den japanske fredstraktat.

31. Den amerikanske højkommissær i Tyskland meddeler, at dødsstraffen over 21 tyskere for krigsforbrydelser er blevet ændret til fængselsstraf, og at 70 fængselsstraffe er blevet nedsat. Konfiskeringen af Alfred Krupps formue er også blevet ophævet.

F.N.s politiske komité vedtager U.S.A.s reviderede forslag, der 1) fordømmer Kina som angriber i Korea, 2) opfordrer mæglingskommissionen til at fortsætte forsøgene på forhandling med Pekingregeringen og 3) hvis dette mislykkes opfordrer sanktionskomiteen til at udarbejde forslag til forholdsregler mod angriberen.

Efter Pleven-Truman forhandlingerne udsendes et kommunique, der udtaler, 1) at de amerikanske leverancer til Indo-Kina vil blive fremskyndet, 2) at U.S.A. er gunstigt indstillet til en hurtig gennemførelse af Schumanplanen og bifalder drøftelserne om en europæisk hær, 3) at de to lande ikke vil belønne aggression, men heller ikke forsømme nogen lejlighed til at afgøre internationale stridigheder ved forhandling og 4) at Tysklands optagelse i det vesteuropæiske samfund vil fremme freden.

Februar 1951

1. F.N.s generalforsamling vedtager med 44 stemmer mod 7 (9 afholdt sig fra at stemme) resolutionen, der fordømmer Kina som aggressor i Korea.

   I en rapport til den amerikanske Kongres efter sin hjemkomst fra Europa udtaler general Eisenhower, at der ikke er noget alternativ til U.S.A.s hjælp til Vesteuropas genoprustning. Ang. Tyskland udtaler han, at en politisk forståelse må gå forud for en diskussion om tysk militært bidrag til den europæiske hær.
2. Den arabiske Ligas medlemmer undtagen Jordan underskriver en sikkerhedspagt.

   Frankrig afslutter en traktat med Indien om afståelse af Chandernagore.

   Den amerikanske udsending John Foster Dulles udtaler i Tokio, at Japan bør slutte sig til vesten m. h. t. kollektivt forsvar mod aggression og at Japan i fredstraktaten bør have mulighed for at forsvare sig, samt at U.S.A. efter fredstraktaten vil være villig til at stationere tropper i Japan, hvis dette indvilger heri.
3. Den kinesiske udenrigsminister Chou En-lai erklærer, at der efter vedtagelsen af aggressorresolutionen i F.N. ikke kan blive tale om „våbenstilstand, forhandlinger eller fredelig afgørelse".
5. Den arabiske Ligas rådsmøde i Cairo vedtager en resolution mod den „franske intervention" i Marokko.
8. Beyen af Tunis bestemmer, at den tunesiske premierminister i fremtiden skal præsidere ved kabinetsmøderne i stedet for den franske generalresident.
11. Ved de første valg, som afholdes i den engelske koloni Guldkysten, får folkepartiet, der kræver øjeblikkeligt selvstyre, 38 mandater, de uafhængige, der kræver selvstyre „så snart som muligt", 34 mandater og Guldkystkonventet 3 mandater. Endvidere får 9 europæere sæde i forsamlingen.
13. U.S.A. afslutter overenskomst med Afghanistan om et „Point Four" program.

    U.S.A. giver Spanien et lån på 12,2 millioner dollars.
14. I Santa Margherita afholdes en tredages konference mellem Frankrigs og Italiens premierministre og udenrigsministre. Emnerne, der blev diskuteret, var den nordatlantiske pagt, den europæiske hær, Schumanplanen og den italiensk-franske toldunion.
15. På fransk initiativ åbnes i Paris en konference om oprettelse af en europæisk hær.
16. I det engelske Underhus forelægges forsvarsbudgettet for 1951—52 på £ 1.300.000.000.

    To kommunister Cucchi og Magnoni, som er udtrådt af det italienske kommunistiske parti, fordømmer i en pjece partiets forhold til Moskva og foreslår oprettelse af et nyt arbejderparti.

I et interview i „Pravda" hævder Stalin, at Sovjetunionen havde demobiliseret mellem 1945 og 1948, samt at krigen ikke er uundgåelig, hvis folkene i de aggressive lande tager fredssagen i deres hænder mod deres reaktionære regeringer.

17. General MacArthur giver den japanske regering tilladelse til at forhandle direkte med udenlandske magter undtagen Sovjetunionen og andre kommunistiske lande.

19. I en note til Sovjetunionen foreslår England, Frankrig og U.S.A., at 4-magts konferencen skal træde sammen 5/3.

21. Den norske forsvarsminister oplyser, at den norske hær i slutningen af 1952 vil tælle 4 divisioner og 11 eskadriller flyvere.

Den amerikanske udenrigsminister Acheson oplyser, at der foregår uformelle diskussioner med andre regeringer om en stillehavspagt.

22. Pekingregeringen giver ordre til gennemførelse af drastiske bestemmelser mod kontrarevolutionære bevægelser. Det oplyses, at den antikommunistiske virksomhed indbefattet sabotage vokser.

Udnævnelsen af en amerikansk admiral til øverstkommanderende for NATO's atlantiske styrker vækker voldsom konservativ kritik i det engelske underhus.

25. I Tjekoslovakiet genindføres brød- og melrationeringen, som blev afskaffet i oktober 1949.

På det ungarske kommunistiske partis kongres oplyser vicepremierminister Rakosi, at $^1/_7$ af jorden er blevet kollektiviseret.

Efter længere tids konflikt underskriver sultanen af Marokko en protokol, der konstaterer overensstemmelse mellem hans og den franske generalresident general Juins synspunkter.

Det kommunistiske verdensfredsråds møde i Berlin vedtager en resolution, der opfordrer til en fredspagt mellem Sovjetunionen, U.S.A., Kina, England og Frankrig og at afslag bør betragtes som bevis for aggressive hensigter.

26. Den internationale komité for kobber, zink og bly afholder sit første møde i Washington.

Forslaget, der går ud på, at U.S.A.s præsident kun kan beklæde embedet i to valgperioder bliver lov som 22. ændring til forfatningen.

27. Den tidligere tjekoslovakiske udenrigsminister Clementis arresteres, anklaget for sabotage og spionage.

28. Den franske regering Pleven demissionerer.

Marts 1951

1. Den amerikanske udenrigsministers republikanske rådgiver John Foster Dulles angiver i en tale hovedlinjerne i den kommende fredstraktat med Japan.

3. Den russiske delegerede ved F.N. Malik erklærer, at han ikke vil genoptage forhandlingerne om en fredstraktat med Japan.

5. Delegerede fra England, Frankrig, Sovjetunionen og U.S.A. mødes i Paris for at udarbejde en dagsorden for en konference mellem de fire landes udenrigsministre.

Føreren for det ungarske socialistiske centrum Anna Kethly idømmes 15 års fængsel.

6. De tre vestlige okkupationsmagter giver meddelelse om en revision af okkupationsstatuten for Vesttyskland, hvorved Bonnregeringen får ret til at oprette et udenrigsministerium og udsende diplomatisk repræsentation til andre lande.

7. Den persiske ministerpræsident Ali Razmara myrdes af et medlem af den religiøse sekt Fadayian Islam.

Det russiske budget for 1951—52 of-

fentliggøres. Udgifterne er 451.503 millioner rubler, heraf 94.400 millioner til forsvaret.

9. Den australske højesteret afsiger en kendelse, hvorefter opløsningen af det kommunistiske parti er ugyldig.

Herbert Morrison afløser Ernest Bevin som engelsk udenrigsminister.

Pakistans generalstabschef general Akbar Khan arresteres for deltagelse i planer om et militært kup.

10. Den radikal socialistiske Queuille danner fransk regering.

12. Den italienske ministerpræsident de Gasperi og udenrigsminister Sforza aflægger besøg i London.

De italienske Saragatsocialister og Romitagruppen enes om sammenslutning på grundlag af støtte til den nordatlantiske pagt og Saragatgruppens udtræden af regeringen.

I Barcelona udbryder en 24 timers proteststrejke i anledning af de stigende leveomkostninger. Den omfatter 300.000 mand.

Den russiske øverste Sovjet vedtager en lov, der forbyder krigspropaganda som en „forbrydelse mod menneskeheden".

13. Den arabiske Liga opfordrer i en note Frankrig til at give Marokko uafhængighed.

14. Sydkoreanske tropper generobrer Seoul.

Dr. Drees danner hollandsk regering med dr. Stikker som udenrigsminister.

I en note til Persien beklager England planerne om nationalisering af oljeindustrien og henviser til, at Anglo-Iranian Oil Co.s koncession løber til 1993.

Hussein Ali danner persisk regering.

Efter lang tids debat vedtager U.S.A.s Senat at billige afsendelsen af 4 divisioner til Europa.

15. Kansler Adenauer overtager den nyoprettede udenrigsministerpost i den vesttyske regering.

Den persiske Majlis vedtager loven om nationalisering af oljeindustrien.

16. Det argentinske Deputeretkammer beslutter at beslaglægge det liberale Buenos Aires blad „La Prensa".

17. Den polske udenrigsminister Modzelewski demissionerer og efterfølges af dr. Skrzeszewski.

18. Meddelelser om et mislykket oprør i Tirana med det mål at styrte det kommunistiske regime.

Den tjekoslovakiske kirkeminister Fierlinger meddeler, at ærkebiskop Beran, der 10/3 blev forvist fra Prag, aldrig vil få tilladelse til at genoptage sit embede.

19. Den persiske undervisningsminister Abdul Hamid Zanganeh myrdes.

I Paris vedtager deltagerlandenes repræsentanter forslaget om den såkaldte Schumanplan.

20. General Eisenhower meddeler, at Feldmarskal Montgomery er udnævnt til næstkommanderende i NATO's Europahær.

Den persiske Shah erklærer undtagelsestilstand i Teheran og 26/3 i 7 distrikter i oljedistriktet i Sydpersien.

21. Den engelske udenrigsminister oplyser i Underhuset, at alle skibe, der sejler gennem Suezkanalen, underkastes inspektion, og hvis de fører kontrabandevarer til Israel, nægtes de gennemsejling.

Under de russisk-amerikanske forhandlinger om afvikling af lend-lease afviser Sovjetunionen at tilbagelevere 672 skibe med den motivering, at U.S.A. ikke behøver dem.

23. 2 engelske fregatter ankommer til oljebyen Abadan i det sydlige Persien.

24. General MacArthur opfordrer den kinesiske øverstkommanderende til at forhandle om en våbenstilstand og truer i modsat fald med en udvidelse af krigen til Kinas kyster og Manchuriet.

Det amerikanske udenrigsministerium tager afstand fra general MacArthurs erklæring om en eventuel udvidelse af krigen til kinesisk område som værende udenfor hans beføjelser som militær øverstkommanderende.

25. I Worms dannes et nyt vesttysk parti,

Det uafhængige arbejderparti, efter jugoslavisk forbillede, bestående af bl. a. tidligere kommunister.

26. I Washington åbnes en konference af de amerikanske staters udenrigsministre.

27. I oljedistrikterne i Sydpersien udbryder omfattende strejker.

I Syrien danner Khaled el Azm regering.

28. Den franske præsident Auriol ankommer på besøg i Washington.

29. Fra grænsen mellem Syrien og Israel rapporteres alvorlige uroligheder.

I Pekings radio afvises general MacArthurs forslag om at diskutere våbenstilstand i Korea.

Frankrig afslutter overenskomst med U.S.A. om oprettelse af en amerikansk luftbase ved Chateauroux.

31. Lederen af det vesttyske socialdemokrati dr. Schumacher går i en tale skarpt imod Schumanplanen.

Fra Bihar i Indien meddeles, at 30 mill. mennesker er ramt af hungersnød.

F.N. styrker i Korea går over 38. breddegrad.

DANMARK

Januar 1951

1. Statsminister Erik Eriksen udtaler, at det nye pristal, der formentlig vil vise stærk stigning, må give anledning til de alvorligste overvejelser og nævner, at der i udvalgsbetænkningen om forliget mellem de 4 gamle partier i november 1950 fandtes en henvisning til en videre forhandling om priser, lønninger og avancer.

3. Handelsminister Weikop udtaler, at råvareknapheden i forbindelse med de internationale rustninger kan nødvendiggøre et afgørende brud med liberaliseringspolitikken for en række varer.

4. Det meddeles fra Bonn, at dr. Wilhelm Nöldeke er udnævnt til tysk generalkonsul i Danmark.

5. Den amerikanske ambassade overrækker udenrigsministeriet en note om de af U.S.A. i F.N. fremsatte forslag til fordømmelse af Kina som aggressor, såfremt kamphandlingerne i Korea ikke bringes til standsning.

7. Den danske og den norske forsvarsminister samt de danske og norske militære chefer drøfter på et møde i Oslo spørgsmål af fælles interesse i forbindelse med oprettelsen af en nordatlantisk forsvarsstyrke i Vesteuropa.

8. Forsvarsminister Harald Petersen erklærer, at meddelelser om, at det danske kommando i Tyskland skal øges fra sin nuværende styrke på ca. 1000 mand til de tidligere 4000 mand, må betegnes som gætteri.

9. Den norske forsvarsminister dementerer meddelelsen om, at han og den danske forsvarsminister på mødet den 7. januar skulle have drøftet spørgsmålet om stationering af Atlantpagtstyrker i Norge og Danmark.

Der afholdes sireneprøve i Storkøbenhavn, hvor der nu er opsat 189 sirener.

Handelsminister Weikop forhandler med erhvervenes organisationer om en ordning, der skal muliggøre fri import af metervarer. Ministerens forslag går ud på, at importøren den dag, han betaler varen, tillige skal indbetale 150 % af købesummen på bunden konto i Nationalbanken. De 100 % tilbagebetales efter 3 måneders og de 50 % efter 6 måneders forløb.

11. Atlantpagthærens øverstkommanderende general Eisenhower ankommer til København.

12. Ved afslutningen af general Eisen-

howers besøg udtaler forsvarschefen, admiral Quistgaard, på forsvarsministerens vegne, at regeringen vil søge rigsdagens godkendelse af beslutningen i Bruxelles om oprettelse af en fælles atlantstyrke i Europa under en enhedskommando, og når rigsdagens godkendelse foreligger, vil Eisenhowers udnævnelse til øverstkommanderende for Danmarks vedkommende blive forelagt kongen til stadfæstelse. Det meddeles endvidere, at regeringen har besluttet, at det danske kontingent i Tyskland allokeres til Eisenhower.

Udenrigsministeriet offentliggør fælleserklæringen fra Frankrig, England og U.S.A. til Marshallplanlandene om oprettelse af en international råvareorganisation.

16. På et møde i København mellem Danmarks, Norges og Sveriges udenrigsministre konstateres enighed om, at de skandinaviske lande fortsat i solidaritet med de øvrige medlemmer af F.N. må yde fuld støtte til de bestræbelser, der udfoldes for at tilvejebringe en tilfredsstillende og fredelig løsning af Koreakonflikten i overensstemmelse med F.N.s principper. De tre regeringer nærer det oprigtige håb, at det forslag, som er forelagt regeringen i Peking, må blive modtaget i den ånd, hvori det er fremsat, og få et imødekommende svar.

Det oplyses, at udenrigsministermødet iøvrigt behandlede spørgsmålet om de skandinaviske landes bidrag til Koreas genopbygning og Palæstinahjælpen, de russiske krav på udvidet søterritorium i Østersøen samt forskellige spørgsmål vedrørende det europæiske økonomiske samarbejde, navnlig forholdet mellem O.E.E.C. og andre internationale organisationer.

18. Formanden for De samv. jydske Landboforeninger, folketingsmand Hans Pinstrup, vælges til præsident i Landbrugsraadet. I sin beretning udtaler den nye præsident sig imod en isoleret binding af landbrugsvarernes hjemmemarkedspriser.

19. Statsminister Erik Eriksen afviser på et møde i Herning tanken om en kronehævning.

23. Hospitalsskibet „Jutlandia" afsejler til Korea.

25. Såvel fhv. statsminister Hedtoft som formanden for den radikale rigsdagsgruppe, Jørgen Jørgensen, går i offentlige udtalelser mod det af regeringen påtænkte indgreb i pristalsreguleringen af arbejderes og tjenestemænds lønninger.

26. Regeringen indbyder s., v., k. f., r. v. og rf. til at lade sig repræsentere ved en forhandling om regeringens økonomiske stabiliseringsprogram, der er tiltrådt af såvel venstres som de konservatives rigsdagsgruppe.

Handelsminister Weikop forelægger regeringens „balanceplan" for vareforsyningsudvalg og vareforsyningsråd. Der regnes i 1951 med en uforandret eksportværdi på ca. 4.6 mld. kr. og en fragtstigning på 100 mill. kr. til 875 mill. kr. Importen anslås til 6.1 mld. kr. eller 200 mill. kr. mere end i 1950, og underskudet på betalingsbalancen til ca. 1 milliard. Underskudet vil dog blive reduceret til måske det halve ved de allerede gennemførte finanspolitiske foranstaltninger.

Fkt. forkaster med 107 stemmer mod 7 (k.) et kommunistisk forslag til beslutning om, at regeringen ved en ny handelsaftale med England skal sikre sig en betaling for smør og bacon, der svarer til, hvad „tredjeland" betaler, samt garanti mod prisforhøjelser på engelske eksportvarer til Danmark. Under debatten afviser udenrigsminister Ole Bjørn Kraft en kommunistisk påstand om, at Danmark forsømmer handelsmulighederne mod Øst.

27. Detailpristallet for januar viser en stigning til 346 (juli 1914 = 100) mod 333 i oktober 1950, hvilket medfører en forøgelse af dyrtidstillægget til arbejdere og tjenestemænd med 4 portioner, ialt ca. 400 mill. kr.

De fire forhandlingsberettigede centralorganisationer af tjenestemænd of-

fentliggør en protest mod enhver forringelse nu og i fremtiden af den i tjenestemandsloven hjemlede lønregulering.

29. Den danske delegerede i F.N.s politiske komité erklærer, at Danmark vil støtte forslaget om at stemple Kina som angriber, men understreger samtidig, at Pekingregeringen bør repræsentere Kina i F.N.

30. Fkt. foretager 1. behandling af forslag til beslutning om Danmarks tilslutning til oprettelsen af en fælles forsvarsstyrke i Europa under en fælles øverstkommanderende. Under debatten fremsætter udenrigsminister Ole Bjørn Kraft en redegørelse for Danmarks holdning i F.N. under forhandlingerne om Koreakonflikten. En dagsorden af Starcke, hvorefter danske styrker, der gør tjeneste uden for landets grænser, skal tilvejebringes på frivillig basis, forkastes med 107 stemmer mod 9 (rf.), medens 8 (r. v.) undlader at stemme.

Februar 1951

1. På et møde i statsministeriet forelægges regeringens stabiliseringsplan for repræsentanter for de forskellige rigsdagsgrupper (undtagen k.). Efter planen skal arbejdere og tjenestemænd give afkald på 1½ portion dyrtidstillæg, og der indføres lønstop for et år. Til gengæld gennemføres der prisnedsættelser på ialt ca. 300 mill. kr., hvoraf ca. 150 mill. kr. bæres af landbruget, ca. 100 mill. kr. af handelen og ca. 50 mill. kr. af skibsfarten.

   Forhandlingerne om frigivelse af metervareimporten resulterer i, at det radikale venstre giver tilslutning til den foreslåede ordning, efter at finansministeren har givet tilsagn om, at den ikke må virke som et led i en almindelig kreditstramning.

2. Finansministeriet meddeler, at arbejdet i spareudvalget af 28. april 1950 foreløbig er resulteret i, at der er stillet ændringsforslag til finanslovforslaget for 1951—52 om besparelser på ca. 12 mill. kr. Heri er ikke medregnet besparelser på anlægsbudgettet, der for 1950—51 er opgjort til ca. 45 mill. kr.

   I den dansk-svenske handelsaftale for tiden 1. februar 1951—31. januar 1952 er der regnet med en eksport til Sverige på ca. 203 mill. kr. og en import fra Sverige på ca. 345 mill. kr.

   Studenter med rektorerne for de højere læreanstalter i spidsen går i tog til Christiansborg for at demonstrere for bedre kår for videnskaben og studenterne.

3. Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft udtaler til „Svenska Dagbladet", at han som leder af det konservative folkeparti er enig med det svenske højres leder i, at der burde finde et militært samarbejde sted mellem de skandinaviske lande, selv om Sverige fører en alliancefri udenrigspolitik.

6. Landbrugets organisationer giver under en forhandling med landbrugsminister Hauch enstemmigt udtryk for landbrugets villighed til at medvirke til løsningen af landets økonomiske vanskeligheder under forudsætning af, at andre erhverv og samfundsklasser deltager på lige fod med landbruget.

   Fkt. vedtager forslaget om Danmarks tilslutning til oprettelsen af en fælles forsvarsstyrke i Europa med 99 stemmer mod 21 (r. v., k. og 2 rf.), medens 10 rf. undlader at stemme. Forinden forkastes et kommunistisk forslag om folkeafstemning med 94 stemmer mod 7 (k.), medens 24 (r. v. og rf.) undlader at stemme, og folketinget afviser ligeledes en kommunistisk dagsorden, der fordømmer „benådningen af en serie af de værste tyske krigsforbrydere med kanonkongen Krupp i spidsen". For dagsordenen stemmer 7 (k.), 94 imod. — Under fol-

ketingsmødet demonstrerer kommunisterne på slotspladsen mod godkendelse af Bruxellesaftalen.

7. Handelsminister Weikop fremsætter i fkt. forslag om, at vareforsyningsloven forlænges til 1. april 1952, og at der pâny gives ministeren bemyndigelse til at gennemføre produktionsreguleringer. Ministeren gør i sin tale rede for forhandlingerne med O.E.E.C. om liberaliseringen af udenrigshandelen.

   Statsminister Erik Eriksen fremsætter i landstinget forslag til lov om rettens pleje i Grønland.

   Den parlamentariske kommission afhører fhv. folketingmand, pastor Johs. Schmidt i anledning af dennes påstand om, at han den 17. marts 1940 mødte daværende udenrigsminister P. Munch i Rostock, hvor der mellem repræsentanter for den danske og den tyske regering skulle være forhandlet om en gnidningsløs besættelse af Danmark.

8. Efter det fjerde møde mellem repræsentanter for regeringen og partierne om regeringens kriseplan meddeler statsminister Erik Eriksen, at der ikke har kunnet samles flertal for afgivelse af de 1½ portion dyrtidstillæg ifølge januarpristallet, som var forudsætningen for de af regeringen foreslåede prisreduktioner.

9. Ldt. vedtager med 48 stemmer mod 8 (r. v. og k.) forslaget om Danmarks tilslutning til oprettelse af en fælles forsvarsstyrke i Europa med en fælles øverstkommanderende.

10. Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft udtaler håbet om, at der gives den vesttyske regering lejlighed til på autoritativ måde at godkende de principper, der er nedlagt i Kielerklæringen.

13. Under de fortsatte forhandlinger mellem regeringen og partierne fremsætter de radikale repræsentanter et forslag, hvorefter dyrtidstillægget i henhold til januar-pristallet udbetales fuldt ud, medens en eventuel forøgelse af dyrtidstillægget i henhold til julipristallet opsamles som bunden opsparing.

14. Den parlamentariske kommission beslutter, at den tidligere nedsatte kommissionsdomstol pâny skal træde i virksomhed for at foretage afhøringer i anledning af rygterne om det såkaldte Rostock-møde. Kommissionsdomstolen beklædes af dommer Olrik.

15. Formanden for Dansk Dampskibsrederiforening protesterer mod planen om, at skibsfarten skal yde 50 mill. kr. til prisnedsættelser.

   Finansminister Thorkil Kristensen udtaler, at de radikales kriseplan er et brugeligt forhandlingsgrundlag.

   Fra Warszava meddeles, at Polen har opsagt kulaftalen med Danmark og samtidig fremsat krav om en prisforhøjelse på 39—40 kr. pr. ton.

17. Den polske legation i København offentliggør en note, som er overrakt den danske udenrigsminister, og hvori den polske regering opfordrer den danske regering til at udnytte sin indflydelse hos stormagterne til at fremskynde sammenkaldelsen af udenrigsministerrådet. Noten fremhæver Tysklands nabolandes fælles interesse i at hindre genfødelsen af en aggressiv militarisme i Tyskland.

   Handelsministeriet offentliggør bekendtgørelsen om den nye metervareordning, der træder i kraft den 20. februar.

21. I et nyt forhandlingsmøde i statsministeriet forelægger socialdemokratiet en kriseplan, hvori indgår en omsætningsafgift på 5 %, som ikke skal medtages ved pristalsberegningen.

   Den parlamentariske kommission offentliggør en beretning, hvori den enstemmigt fastslår, at „der overhovedet intet foreligger, der kan sandsynliggøre, at der har fundet noget Rostockmøde sted".

23. En forespørgsel i fkt. af Oluf Pedersen (rf.) om, hvorvidt regeringen vil standse bevillingen af Marshall-lån til erhvervsbyggeri, besvares benægtende af finansministeren, der henviser til, at de pågældende lån ydes i henhold

til et politisk forlig og en overenskomst med U.S.A.

27. Forhandlingerne mellem regeringen og partiernes repræsentanter om en kriseplan ender uden resultat.

Finansminister Thorkil Kristensen fremsætter forslag til tillægsbevillingslov for 1950—51, der bringer driftsindtægterne op på 2349 mill. kr., medens driftsudgifterne stiger til 2343 mill. kr. Statens samlede udgifter i 1950—51 anslås til 2466 mill. kr. mod 2525 mill. kr. i 1949—50, hvorimod de samlede indtægter på drifts- og formuebudgettet ventes at ville stige med ca. 120 mill. kr. til ca. 2800 mill. kr.

Arbejds- og socialminister Poul Sørensen fremsætter i fkt. forslag om, at 1—2 af statens 8 arbejdstekniske ungdomsskoler overføres til civilforsvaret, og at 2—3 anvendes til omskoling af arbejdsmænd.

28. Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft og finansminister Thorkil Kristensen indleder i London forhandlinger med den engelske regering om den dansk-engelske samhandel.

Marts 1951

1. Udenrigsministeren fremsætter skriftligt i fkt. forslag til rigsdagsbeslutning om ratifikation af overenskomsten af 19. september 1950 om oprettelse af en europæisk betalingsunion og oplyser, at Danmark ved udgangen af 1950 havde trukket 272 mill. kr. på sin kvota på ialt ca. 1350 mill. kr., heraf „guldfri" 270 mill. kr., men at dette beløb ved udgangen af februar 1951 var faldet til ca. 200 mill. kr. Samtidig fremsætter finansministeren skriftligt forslag om konsolidering af valutagælden før 1. juli 1950, da betalingsunionen trådte i kraft.

2. I et kommunique fra det britiske finansministerium hedder det, at de nu afsluttede forhandlinger med den danske udenrigsminister og finansminister har haft en rent orienterende karakter. Man er enedes om, at eksperter fra begge sider snarest skal mødes i London for at undersøge hele komplekset af problemer omkring den danske levnedsmiddeleksport, og at spørgsmålet om eksport fra Storbritannien af varer, der er livsvigtige for den danske produktion, skal holdes under observation og, om nødvendigt, gøres til genstand for yderligere forhandlinger.

Det meddeles, at chefen for hæren, generalløjtnant Ebbe Gørtz, efter ansøgning afskediges fra den 3. juli at regne, og at chefen for generalstaben, generalmajor Erik Møller, forfremmes til generalløjtnant og udnævnes til chef for hæren for et tidsrum af 3 år.

5. Ved landsrettens domme i „edderkop"-sagen idømmes politiinspektør Troels Hoff, der var frifundet ved byretten, 4 måneders fængsel for bestikkelse.

7. Fkt. vedtager ved 3. behandling forslaget om ændringer i vareforsyningsloven med 110 stemmer mod 12 (rf.); 7 k. stemmer ikke.

Statsminister Erik Eriksen fremsætter i landstinget forslag om indførselsafgifter i Grønland.

8. Københavns kommunes budgetudvalg afgiver betænkning, hvori s. og k. f. er enedes om at anmode indenrigsministeren om, at skatteprocenten forhøjes fra 125 til 130 % af grundbeløbet uden skattevalg. Videre foreslås forhøjelse af sporvejstaksterne og af gasprisen og vandafgiften.

Justitsminister Helga Pedersen fremsætter i fkt. forslag om ændring af reglerne om fortabelse af rettigheder som følge af straf og forslag om ændringer i straffeloven vedrørende forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed (5. kolonne-loven). Begge forslag er i det væsentlige identiske

med de af den foregående justitsminister fremsatte, kun foreslås bestemmelserne om dødsstraf i 5-kolonne-loven overført til den militære straffelov.

9. Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft udtaler til det norske „Dagbladet", at planen om overførsel af elektricitet fra Norge til Danmark stadig er genstand for forhandlinger.

Fkt. vedtager med 94 stemmer mod 6 (k.) forslaget om ratifikation af overenskomsten om en europæisk betalingsunion.

10. I en meddelelse om det nordiske udenrigsministermøde i Oslo den 9. og 10. marts hedder det, at der var enighed om, at de nordiske lande må yde al mulig støtte til de fortsatte bestræbelser for at opnå en fredelig løsning af Korea-konflikten. Man drøftede forslagene om en revision af F.N.s økonomiske og sociale råds arbejde og var enige om, at der i det hele taget må tilstræbes størst mulig økonomi i F.N.s virksomhed. M. h. t. forslaget om en forenkling af Europarådets vedtægter var man enig om, at ministerkomiteen burde vise større initiativ ved tilrettelæggelse af sager for den rådgivende forsamling. Man var enig om at støtte et svensk forslag i O.E.E.C. om at undersøge mulighederne for en nærmere samordning af arbejdet i O.E.E.C. og Europarådet, og endelig drøftedes spørgsmålet om de nordiske landes holdning til arbejdet med internationale råvaretildelinger i Washington.

I anledning af den offentlige diskussion om tempoet i genopbygningen af forsvaret udsender forsvarskommissionen en erklæring. Det fremgår heraf bl. a., at der den 30. nov. 1950 fra forsvarsstyrelsen forelå en samlet plan for anvendelsen af hele det bevilgede beløb, at forsvarskommissionen den 20. dec. gav tilslutning til, at de skitserede planer gik til videre behandling og projektering ved forsvarets forskellige myndigheder, men at forsvarskommissionen og de bevilgende myndigheder endnu ikke — bortset fra enkelte foranstaltninger — har fået forelagt de forskellige forslag til behandling i projekteret og beregnet stand.

13. Fkt. vedtager ved 3. behandling forslag til finanslov for 1951—52 med 92 stemmer mod 7 (k.), medens 11 (rf.) undlader at stemme. Efter de ved 3. behandling vedtagne ændringer er det oprindelig budgetterede regnskabsmæssige driftsoverskud gået ned med 8.5 mill. kr. til 3.6 mill. kr. Finansminister Thorkil Kristensen anslår, at der i 1951—52 med uforandret indtægts- og udgiftslovgivning vil ske en nettoinddragning af købekraft over statsfinanserne på noget under 200 mill. kr. mod noget over 300 mill. kr. i 1950—51.

14. I nationalbankens beretning for 1950 udtales håbet om, at lovgivningsmagten inden længe må nå til enighed om effektive forbrugsbegrænsende foranstaltninger, da der ellers vil komme til at påhvile pengepolitikken en større byrde end ønskeligt.

Finansminister Thorkil Kristensen gør i fkt. rede for regeringens kriseplan (om enkeltheder se „Økonomi og Politik", 1950, p. 376).

Ldt. vedtager ved 3. behandling med 60 stemmer mod 1 (k.) forslaget om ændringer i vareforsyningsloven, der hermed er færdigt fra rigsdagen.

15. Landstinget vedtager enstemmigt at give sit samtykke til, at der rejses tiltale mod landstingsmand P. J. Ravn for overtrædelse af pengelovene.

Landstinget vedtager med 51 stemmer mod 1 (k.) forslaget om ratifikation af overenskomsten om den europæiske betalingsunion.

19. Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft aflægger i Bonn besøg hos forbundskansler og udenrigsminister dr. Adenauer, med hvem han drøfter genoptagelsen af den diplomatiske forbindelse, de dansk-tyske grænseproblemer, herunder flygtningespørgsmålet, samt en intensivering af den økonomiske forbindelse mellem Danmark og Vesttyskland.

Der opnås enighed mellem s., v., k. f. og r. v. om gennemførelsen af en kri-

seplan (om enkeltheder se „Økonomi og Politik", 1950, p. 376—377). En del af forslagene vil først blive gennemført efter landstingsvalget.

20. Fkt. vedtager ved 3. behandling de i kriseforliget indgående forslag om forhøjelse af afgiften på øl og spiritus (89 st. mod 16 rf. og k.), af post- og jernbanetaksterne (mod 4 k.), af stempelafgiften på lotterisedler (95 st. mod 16 rf. og k.) og af sukkerprisen (107 stemmer; 4 k. undlader at stemme).

Ldt. vedtager ved 3. behandling med 55 stemmer mod 1 (k.) forslaget om konsolidering af visse betalingsmellemværender med udlandet og forslag til finanslov for 1951—52, hvilke forslag hermed er færdige fra rigsdagen.

21. Udenrigsministeriet meddeler, at der den 27. marts i København vil blive indledet forhandlinger med amerikanske embedsmænd om spørgsmål vedrørende Grønlands forsvarsmæssige stilling inden for det nordatlantiske område.

Landstinget vedtager de fra fkt. oversendte forslag om afgiftsforhøjelser, der hermed er færdige fra rigsdagen.

S. H.